

ת"פ 190/09/13 - המאשימה, מדינת ישראל נגד הנאשם, אברהים מנאצרה

04 פברואר 2014

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 190-09-13

ת"פ 206-09-13

בפני כב' השופט אדריס נעמן
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
אברהים מנאצרה (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה - מתמחה מר נדב גרינוולד

ב"כ הנאשם - עו"ד וסים שחאדה מהסנגוריה הציבורית

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות שהייה בלתי חוקית, זיוף, התחזות כאחר, נהיגה בפזיזות וברשלנות, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח ואי ציות להוראות שוטר.

2. על פי כתב האישום המתוקן בו הודה עולה כי במהלך שנת 2013 הגיעה לידי הנאשם - אשר הינו תושב השטחים - תעודת זהות של תושב ישראל אשר אבדה בחודש פברואר באותה שנה. הנאשם זייף את התעודה כך שהחליף את התמונה המקורית בתמונתו.

ביום 30/7/13 רכש הנאשם רכב מסוג רנו, ועל מנת להשלים את העסקה הגיע לבית הדואר בנצרת. לשם העברת הבעלות הציג את התעודה המזויפת וכתוצאה מכך נרשם בעל הרכב במשרדי הרישוי בשמו של בעל התעודה המקורי (להלן: "האישום הראשון").

ביום 21/8/13 בשעות הלילה בנצרת, נהג הנאשם ברכב ללא ביטוח וללא רישיון, כשלצידו אדם נוסף. ניידת סמויה שהבחינה ברכב וסברה כי הוא חשוד, הפעילה אורות כחולים והורתה לו לעצור. הנאשם ניסה להימלט והחל מרדף,

עמוד 1

במהלכו נסע הנאשם בנתיב הנסיעה הנגדי עד שעצר את הרכב בפתאומיות ונמלט ממנו רגלית, גם אז לא שעה להוראות השוטרים אשר קראו לו לעצור. הנאשם אותר מספר שעות מאוחר יותר בביתו בנצרת (להלן: "האישום השני").

טענות הצדדים

3. במסגרת טיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על חומרת העבירות, על הפגיעה בערכים המוגנים של שלטון החוק והסדר הציבורי ועל הסיכונים הנובעים ממעשיו של הנאשם, ובכלל זה הסיכון לחיי המשתמשים בכביש ולעוברי הדרך. בענייננו הדגישה את העובדה כי העבירות נעברו תוך תכנון מוקדם ותוך זלזול מופגן ובוטה הן בחיי אדם והן בהוראות השוטרים. עוד הדגישה כי העבירות עלולות היו לגרום לנזק רב, וכי היות שמדובר בעבירות שהפכו לחזון נפרץ, יש לשים דגש גם על פן ההרתעה. לפיכך ביקשה לקבוע כי מתחם הענישה עומד על 12-24 חודשי מאסר בגין האישום הראשון, ועל 18-24 חודשי מאסר בגין האישום השני. בשל עברו הנקי של הנאשם מחד, ושאר השיקולים מאידך (לרבות התכנון, הפגיעה החמורה בערכים המוגנים והצורך בהרתעה), ביקשה כי העונש ייקבע ברף האמצעי של המתחם המוצג, ובצידו יוטל גם עונש מאסר על תנאי.

4. מנגד טען הסנגור כי העונש ההולם את מעשי הנאשם - אשר יש לראות בהם אירוע מתמשך אחד - מתמצה בימי מעצרו מיום 21/8/13 (כחמישה חודשים), וכי בנסיבות אין כל הצדקה לאימוצו של המתחם שהוצע על ידי המאשימה. תחילה הדגיש כי מדובר בעבירות רכוש ותעבורה מן הרף הנמוך, אשר בסופו של יום לא גרמו לכל נזק באשר הוא, למעט לנזקים ממוניים לנאשם עצמו (אשר הפסיד כסף רב כתוצאת האירועים ובין היתר השקיע כספים ברכישת הרכב, אשר נתפס ולא יוחזר עוד לידי). עוד ציין כי נסיבות ביצוע העבירות מלמדות כי לא הייתה לנאשם כל כוונה פלילית, וכי הן מצטרפות יחד לכדי הקלה בעונשו ולא להיפך. כך למשל העובדה כי לא היה כל תכנון במעשיו, לאחר שמצא את תעודת הזהות ולא עשה כל פעולה פלילית כדי להשיגה; כך כיוון שלא היה צפוי להיגרם ממעשיו כל נזק, שכן אלה לא כללו כוונות פליליות או ביטחוניות; כך כיוון שבפועל אמנם לא נגרם כל נזק; וכך משום שהנסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את העבירות היו רצונו לעבוד ולפרנס את משפחתו ותו לא. בנוסף ביקש להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בעברו הנקי, בפגיעה שנגרמת לו ולמשפחתו ממעצרו ועלולה להיגרם ממאסרו (לרבות העובדה שבהיותו תושב שטחים, אין מבקרים אותו בכלא או מפקידים לו כסף לקנטינה), וכן משיתוף הפעולה המלא שלו עם הרשויות לאחר שנתפס ומלקיחת האחריות המלאה בדמות הודייתו בהזדמנות הראשונה. בסיום הדגיש את נסיבות חייו הקשות של הנאשם והדלות הכלכלית ממנה הוא בא, ואת העובדה כי רק רצונו לרכוש רכב הוא זה שסיבך אותו בכתב האישום המתואר. בשקלול האמור ומשום חלופי הזמן שעבר מאז ביצוע העבירה - חמישה חודשים, כאמור - ביקש להסתפק בתקופת המעצר בלבד.

5. הנאשם ביקש להוסיף כי הוא מצטער ומתחרט על מה שקרה.

דין

6. כמצוות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), בבואנו לקבוע את מתחם הענישה ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

§ חומרת העבירות והפגיעה בערכים המוגנים

7. לגופו של עניין, אין מחלוקת אודות חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, ואודות פגיעתן בערכים החברתיים המוגנים. הערך המוגן בעבירות של שהייה בלתי חוקית כולל את זכותה וחובתה של מדינה לשמור על שעריה וגבולותיה מפני כניסת הזולת אליה ושהייתו בה שלא כחוק, ובעיקר משום הסיכון הביטחוני הפוטנציאלי לשלום הציבור (ראו והשוו רע"פ 3173/09 **פראגין נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 5/5/09, פורסם ב"נבו", להלן: "עניין פראגין").

8. לעניין עבירות הזיוף וההתחזות, אלה פוגעות בסדר הציבורי ובשמירה על מערכת אכיפת החוק, כמו גם שמירה על שלומו וביטחונו של האחר, אשר השימוש בזהותו עלול להסב לו נזקים מנזקים שונים.

9. ואילו באשר לעבירת הנהיגה בפזיזות וברשלנות, עבירה זו טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם ולשלמות גופם של נוסעים ברכב והולכי רגל. עליה יש להוסיף את עבירות הנהיגה ללא ביטוח וללא רישיון, המשקפות זלזול מוחלט בהוראות החוק, ומהוות "איום נע" על כל המשתמשים בדרך (ראו רע"פ 3149/11 **בראנסי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 15/5/11, פורסם ב"נבו"). אי ציות הנאשם להוראות השוטרים מגלה אף הוא זלזול ופגיעה בשלטון החוק (וראו בהקשר זה הדברים שנאמרו בת"פ (מחוזי-באר שבע) 10781-04-13 **מדינת ישראל נ' וקנין**, ניתן ביום 6/10/13, פורסם ב"נבו").

10. אין מחלוקת, איפוא, אודות **מידת פגיעתם של המעשים בערכים המוגנים**. הנאשם נכנס לארץ ושהה בה ללא היתר כדין, כשהוא עושה שימוש בתעודה מזויפת. את שהותו ניצל לביצוע עבירות נוספות, כשהוא הופך את בעל התעודה לבעליו החוקיים של רכב, על כל המשתמע מכך. בהמשך נהג ברכב ללא רישיון וללא ביטוח, ולא רק זאת אלא שהוביל לקיומו של מרדף משטרה, במהלכו לא שעה לחוקי התנועה. במעשיו פגע הנאשם לא רק בערך החברתי המגן על שלומם וביטחונם של ציבור המשתמשים בדרך, אלא גם בערכים המגנים על השמירה על הסדר הציבורי ושלטון החוק.

§ נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

11. בהקשר זה יש להביא בחשבון את התכנון שקדם לביצוע העבירות, אשר כלל תכנון קפדני מראש ובכלל זה התאמת תעודת הזהות של התושב הישראלי כך שתחזה להיות של הנאשם; את העובדה כי העבירות נעברו כולן על ידי הנאשם בעצמו וללא כל השפעה חיצונית; ואת העובדה כי מעשי הנאשם עלולים היו להוביל לנזקים חמורים בהרבה, אם היה המרדף המשטרה מסתיים בתאונה, כפי שקורה לעיתים קרובות באירועים מעין אלה.

יחד עם זאת יש לזכור כי בסופו של יום לא נגרמו נזקי גוף או רכוש כתוצאת מעשי הנאשם, הגם שבוודאי נגרמו נזקים מסוימים לבעליו החוקיים של תעודת הזהות.

בתוך כך ומעבר לסיבות שהביאו את הנאשם להיכנס לישראל (פרנסה) לא פורטו הנסיבות שהובילו אותו לבצע את שאר העבירות, ולא מצאתי משום נסיבות מקלות בעצם רצונו לרכוש רכב ובשאר פרטי התנהלותו בהקשר זה.

§ מתחם הענישה

12. כמצוות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, במקרה בו הורשע אדם במספר עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם "לאירוע כולו". בנסיבות העניין, מאחר ומדובר בנאשם שביצע את כל העבירות במסכת אירועים אחת מתמשכת, נראה שנכון יהיה לגזור עונש כולל לכל העבירות.

13. סקירת מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת כי כאשר עסקינן בעבירות של שהייה בלתי חוקית, קיים הבדל מהותי בין עבירת שב"ח ללא עבירות נלוות, ובין כזו שנעברה בצירוף עבירות נלוות. ברי כי גם לסוג העבירות הנלוות יש משמעות רבה, כאשר בענייננו אני סבור כי מדובר בעבירות נלוות מן הרף הגבוה, ובמיוחד באלו המשקפות תכנון מוקדם - כגון זיוף תעודת זהות ושימוש בה לצרכים שמעבר לניסיון להתחמק ממעצר (רכישת הרכב במקרה זה - ואשר יש בהן היבטים עברייניים נוספים (ראו והשווה האמור בת"פ (שלום-תל אביב) 57968-01-13 **ישראל נ' עויס**, ניתן ביום 19/2/13, פורסם ב"נבו").

בעניין זה יש להדגיש עוד כי הואיל ובגין שהייה בלתי חוקית בלבד, נע מתחם העונש ההולם בין מאסר מותנה ובין שישה חודשי מאסר בפועל (ראו מתחם הענישה שקבעתי במסגרת ת"פ 18641-03-12), הרי שכאשר עסקינן בשהייה בלתי חוקית אשר מלווה בעבירות נוספות, מתחם העונש ההולם צריך להיות גבוה באופן משמעותי.

14. בהתאם אני סבור כי מתחם הענישה הראוי נע בטווח שבין 3 ל-12 חודשי מאסר בפועל בצירוף מאסר מותנה. ראו והשוו:

ת"פ (שלום-כפר סבא) 44315-10-11 **מדינת ישראל נ' קטאוי**, ניתן ביום 8/12/13, פורסם ב"נבו", שם נקבע מתחם ענישה של 2-8 חודשי מאסר בגין ביצוע עבירות של שב"ח, הפרעה לשוטר, ונהיגה ללא רישיון וללא ביטוח;

ת"פ 8672-09-13 (שלום-באר שבע) **מדינת ישראל נ' אבו צבחה**, ניתן ביום 28/10/13, מתוך אתר "נט המשפט" שם נקבע מתחם זהה בגין עבירות של שב"ח, התחזות לאחר, שימוש במסמך מזויף והפרעה לשוטר;

ת"פ 31326-02-11 **מדינת ישראל נ' חלחלה**, ניתן ביום 29/3/11, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 2 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, קנס (₪ 800) ופסילת רישיון נהיגה, על נאשם שהורשע בעבירות של שב"ח, הפרעה לשוטר ונהיגה ללא רישיון וללא ביטוח, על נאשם בעל עבר פלילי, תוך התייחסות לנסיבותיו האישיות;

ת"פ (שלום-רמלה) 26052-03-11 **מדינת ישראל נ' עבד אל גאלי**, ניתן ביום 12/6/11, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 4 חודשי מאסר בפועל (והופעלו 6 מתנאי קודם), וכן 4 ו-6 חודשי תנאי על נאשם שהורשע בעבירות של שב"ח והפרעה

לשוטר במילוי תפקידו;

ת"פ (שלום-ירושלים) 30542-01-11 **מדינת ישראל נ' אבו עיד**, ניתן ביום 13/6/11, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 4 חודשי מאסר בפועל (בצירוף הפעלת מאסר מותנה קודם), ו-5 חודשי תנאי על נאשם בעל עבר מכביד, שהורשע בעבירות של שב"ח והכשלת שוטר;

ת"פ (שלום-עכו) 50960-01-12 **מדינת ישראל נ' דראגמה**, ניתן ביום 9/5/12, מתוך אתר "נט המשפט", שם הוטלו 7 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים (4 ו-8) על נאשם בעל עבר פלילי שהורשע בביצוע עבירות שב"ח, התחזות לאחר, שימוש במסמך מזויף, הפרעה לשוטר ועבירה של החזקת סם לשימוש עצמי (בשונה מעניינו);

ת"פ (שלום-באר שבע) 12639-01-10 **מדינת ישראל נ' עואיסה**, ניתן ביום 16/3/10, מתוך אתר "נט המשפט", שם הורשעו שני נאשמים בביצוע עבירות של שב"ח, שימוש במסמך מזויף והתחזות לאחר, על האחד שלחובתו עבר פלילי הוטלו 8 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי תנאי והתחייבות ועל השני, הנשוי לאישה בעלת תעודת זהות ישראלית וללא עבר פלילי הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי תנאי והתחייבות;

ת"פ (שלום-רמלה) 22219-07-09 **מדינת ישראל נ' עואד**, ניתן ביום 28/4/10, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל (עליהם נתווספו 10 חודשים בגין תנאי קודם), 6 חודשי תנאי וחתימה על התחייבות, על נאשם בעל עבר מכביד, שהורשע בעבירות של שב"ח ושימוש במסמך מזויף;

ת"פ (שלום-נתניה) 39641-12-10 **מדינת ישראל נ' גורעאני**, ניתן ביום 2/6/11, פורסם ב"נבו", שם הוטלו 14 חודשי מאסר בפועל, ומאסר על תנאי על נאשם בעל עבר קודם שהורשע בביצוע עבירות של שב"ח, גניבת רכב (שלא כבעניינו), בהכשלת שוטר, נהיגה בפזיזות וברשלנות, ללא רישיון נהיגה וביטוח.

15. כמצוות סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, יקבע העונש בתוך מתחם ענישה זה, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

§ **נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**

16. הנאשם בן 23 ועברו - הפלילי והתעבורתי - נקי.

לזכותו יש לשקול כי מדובר בהסתבכות ראשונה עם החוק, וכי קודם לה תפקד כאדם נורמטיבי.

עוד יש לשקול את שיתוף הפעולה שלו עם הרשויות לאחר שנעצר ובכלל זה הודאתו בהזדמנות הראשונה והחיסכון בזמן שיפוטי יקר. בצד אלה יש לזכור כי לא הובאה כל אינדיקציה לכך שמטרת הכניסה לישראל הייתה אחרת מאשר זו שהוצהר עליה, קרי לצרכי פרנסה, ואין מחלוקת אודות נסיבות החיים הקשות השוררות בשטחים.

17. בתוך כך לא מצאתי כי הפגיעה של העונש בנאשם או במשפחתו חורגת מהפגיעה הרגילה הנלווית לעונשים המוטלים על נאשמים אחרים, או כי מתקיימות בעניינו נסיבות חריגות, ובכל הכבוד לא מצאתי לקבל את טיעוני הסנגור.

בעניין הפגיעה בזכויותיו בין כתלי הכלא משום הריחוק ממשפחתו.

סיכום והכרעה

18. בשקלול המתואר ובנסיבות התיק שבנדון - לרבות חומרת העבירות והנסיבות הקשורות בהן ובנאשם עצמו - לא מצאתי כל שיקול המצדיק חריגה ממתחם העונש שנקבע על ידי. בתוך כך אני סבור כי עניינו של הנאשם מצוי ברף האמצע של מתחם הענישה שנקבע על ידי, ובייחוד נוכח עברו הנקי והעובדה כי נכנס לישראל בפעם הראשונה. אני סבור, אם כן, כי עונש מאסר משמעותי בפועל, בצירוף מאסר מותנה מרתיע, יאזן נכונה בין מכלול השיקולים המפורטים לעיל. בנסיבות לא מצאתי להטיל קנס כספי בנוסף.

19. בסופו של יום אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 7 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 21/8/13.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות (לפי ס' 338(א)(1) לחוק העונשין), או עבירה של התחזות כאדם אחר, ויורשע בגינה בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו על כל עבירה כנגד שוטרים, או עבירה של זיוף, או עבירה של נהיגה ברכב ללא רישיון או ללא ביטוח, או כל עבירה על חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, ויורשע בגינה בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בנצרת.

ניתנה והודעה היום ד' אדר תשע"ד, 04/02/2014 במעמד הנוכחים.

אדריס נעמן, שופט